

Ennakkokanta Tornion Energia Oy:n omavelkaiseen lainatakaukseen

KH 21.9.2026 § 306
1188/02.05.03/2026

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Hanna Hepola, talous- ja rahoitusjohtaja

Kaupunginvaltuuston 27.2.2023 hyväksymän konserniohjeen luvun 6.2 kohdan 13 mukaan tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijaoston ennakkokanta merkittävään lainanottoon ja -antoon sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antamiseen tai niiden ehtojen muuttamiseen. Tornion kaupungin konsernijaosto on lakkautettu KV 26.5.2025 § 64, jolloin konsernijaoston tehtävät on siirretty kaupunginhallitukselle.

Tornion Energia Oy:n toimitusjohtaja on lähettänyt kaupunginhallitukselle pyynnön ennakkokannasta koskien lainan 100 % omavelkaista takausta. Yhtiön tulee hakea 2,5 miljoonaa euroa ulkopuolista rahoitusta sähköverkon perussparannushankkeisiin. Sähköverkolla on tavanomaista suuremmat investoinnit vuosina 2025-2027. Sähköverkkoa uusitaan suurjännitteisen verkon välille Tornio-Liikka vuosina 2026-2027. Tornio-Isohaara välille tehdään pienempiä perussparannustöitä. Yhtiö vaihtaa sähköverkon etäluentamittarit uusiin mittareihin vuoteen 2028 mennessä.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129-131 §:ien tarkoituksena on kansallisella tasolla säätää menettelytavoista, joilla voidaan varmistaa, että päätös taitoimenpide on markkinaehtoinen ja että siihen ei sisälly valtion tukea. Tämä ei vapauta kuntaa siitä, että sen on kansallisissa säännöksissä tarkoitettuja päätöksiä tai toimenpiteitä tehdessään otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Valtiontukisäännökset on otettava huomioon kaikissa pykälän tarkoittamissa tilanteissa, siis myös myönnettäessä takauksia kuntakonserniin kuuluville tahoille.

Komissio on antanut tiedonannon SEUT 107 ja 108 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina. Tiedonannon 3.2 kohdan mukaan seuraavien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus ole valtion tukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti
3. takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Kyseisessä tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi.

Tornion Energia Oy on osa kaupunkikonsernia. Tytäryhteisöjen lainoittamiseen ja lainojen takaamiseen sisältyvää riskiä pienentää se, että tytäryhteisöt ovat kaupungin omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan alla sekä velvollisia noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja kaupungin antamaa konserniohjausta.

Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan Tornion Energia Oy:lle esitetyn takauksen johdosta.

Tornion kaupunginvaltuuston 29.5.2023 § 48 hyväksymän omistajapolitiikan luvun 6 mukaan omavelkainen takaus voidaan myöntää koko lainan määrälle tai osalle lainan määrää. Kaupunki vaatii vastavakuuden myöntämilleen takauksille ja kunnan edut tulee turvata riittävän kattavalla vastavakuudella, joka määritellään tapauskohtaisesti. Lisäksi takauksesta peritään takauspalkkio, jonka määrä vahvistetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon yhtiön toiminnan luonne.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus linjaa Tornion kaupungin ennakkokannan Tornion Energia Oy:n omavelkaiseen lainatakaukseen.

Takauksen edellytyksenä on, että Tornion Energia Oy antaa vastavakuuden takaukselle.

Lisäksi kaupunki perii vuosittain 0,5 %:n suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että Tornion kaupungin ennakkokanta Tornion Energia Oy:n omavelkaiseen lainatakaukseen on myönteinen.

Takauksen edellytyksenä on, että Tornion Energia Oy antaa vastavakuuden takaukselle.

Lisäksi kaupunki perii vuosittain 0,5 %:n suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
